

Dipl. ing. agr. STJEPAN DUGALIĆ
(Harkanovci 1. siječnja 1930., Osijek, 29. svibnja 2016.)

U Osijeku je 29. svibnja 1916. umro naš dragi kolega dipl. ing. Stjepan Dugalić, istaknuti stručnjak za voćarstvo i rasadničarstvo. Vijest o njegovoj smrti bolno je odjeknula u srcima njegovih najbližih, rodbine, prijatelja, kolega i svih koji su ga poznavali. Kolega Dugalić bio je skroman, samozatajan, u susretu uvijek srdačan i spreman saslušati tuđe probleme i pružiti riječ utjehe. Bio je vrlo cijenjen i kao stručnjak i kao čovjek iz kojeg je zračila ljudska plemenitost. Teško je i pomisliti da ga više nema među nama, ali ostaje sjećanje na dragog prijatelja i kolegu. Veliki pjesnik Tin Ujević bi rekao: „Za let si dušo stvorena“. Mi kršćani vjerujemo da je smrt sretan trenutak prelaska u vječnost. Ipak u trenutku tjeskobe stanje iza smrti pjesnik Ujević opisuje:

I sve je danas prazno i beskonačno,
a vjetar puše, puše bezutješno
na gole duše koje neprestano
ištu i grle beznadno i beskrajno

Veliki pjesnik Antun Branko Šimić zbori:

Čovječe pazi
da ne ideš malen ispod zvijezda!
Pusti da cijelog tebe prođe blaga svjetlost zvijezda!
Na svom koncu
mjesto u prah
Pređi sav u zvijezde

ili:

Bože budi nad mojom glavom moja pratilica zvijezda
Bože hvala Ti na daru vjere da smrt nije rastanak.

Slično i Antun Gustav Matoš piše:

One noći sam je Gospodin stisnuo moje vjeđe
O Bože, Bože moj opet Te gledam
I hvala Ti na daru Tvom

Naš kolega Dugalić bio je iskreni vjernik i Hrvat, koji je silno volio svoju domovinu Hrvatsku, pa se sjetih stiha slavnog Silvija Strahimira Kranjčevića:

Ne ljubiti tebe, mučenički dome,
Za tebe ne dat isti život svoj,
Oj, kak' bih mogo, kada na tlu tvome
Sa mlijekom majke duh usisah tvoj?

Dipl. ing. Stjepan Dugalić rođen je u Harkanovcima, gdje je završio osnovnu školu. Zatim odlazi u Osijek, gdje živi kod ujaka poznatog voćarskog stručnjaka Josipa Marinovića. U Osijeku se upisuje u gimnaziju, koju završava 1949. godine. Poslije gimnazije upisao se 1949. na Poljoprivredno-šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom studija paralelno studira i radi zbog teške financijske situacije nakon odlaska oca u zatvor u Lepoglavu u teškim olovnim godinama za Hrvate neposredno nakon 2. svjetskog rata. Tijekom studija uspijeva ishoditi stipendiju Općine Drenje. Po završetku studija zaposlio se na gospodarstvu općine Drenje na odrađivanju stipendije. Godine 1961. vratio se u Osijek ujaku i zaposlio u Voćnom rasadniku Osijek, današnji Odjel za voćarstvo Poljoprivrednog instituta Osijek, na radnom mjestu tehnologa. Godine 1966. ulaskom Voćnog rasadnika Osijek u sastav Poljoprivrednog instituta Osijek postaje rukovoditelj Radne jedinice Stanica za voćarstvo (današnji Odjel za voćarstvo) na čijem čelu ostaje do odlaska u starosnu mirovinu 31. prosinca 1993. godine. Dipl. ing. Stjepan Dugalić bio je priznat i istaknuti stručnjak za poljoprivredu, a posebno za voćarstvo. Cijeli svoj radni vijek posvetio je razvoju voćarstva istočne Slavonije u čemu je ostavio neizbrisiv pečat. Sudjelovao je u podizanju gotovo svih velikih plantaža na istoku Hrvatske i to u vrijeme velike ekspanzije voćarske proizvodnje 70-tih i 80-tih godina prošloga stoljeća. Za njega nije bilo radnog vremena i nerijetko je provodio radeći od jutra do mraka. Voćni rasadnik nije za njega bio samo radno mjesto, nego životno opredjeljenje gdje se cijeli davao. To je često tražio i od suradnika. Posebno se brinuo da u matične nasade podloga i sorti uvrsti sve najnovije selekcije. Osim toga podizao je i pokusne voćnjake u kojima je pratio i upoznao biološke i gospodarske karakteristike sorti i odnos između sorti i podloga, a za sorte krušaka uzgajanih na podlozi dunje i izbor prikladnih međupodloga. Imao je velik osjećaj za razvoj struke i znanosti u voćarstvu, pa je uspostavio suradnju sa znanstvenim institucijama, kao što je Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za voćarstvo u Zagrebu i drugi. Najviše je surađivao sa znanstvenicima Zavoda za voćarstvo Agronomskog fakulteta na problemima rasta i rodности sorti krušaka, osjetljivosti voćaka na feroklorozu i istraživanju biljno-hranidbenog kapaciteta tla metodom folijarne dijagnoze.

Objavio je sam i u koautorstvu 8 znanstvenih i više stručnih članaka u domaćim i stranim časopisima. Sudjelovao je na domaćim znanstvenim skupovima i u inozemstvu. Posebno ističemo sudjelovanje na II. Međunarodnom simpoziju o kulturi kruške 1976. u Firenzi, gdje je iznio referat u kojem je obrađivao dinamiku rasta ploda i mladice sorti krušaka i utvrđivanja pravog termina za uzimanje uzoraka za folijarnu dijagnozu mineralne ishrane krušaka u ekološkim uvjetima Slavonije. Rezultati toga istraživanja znatno usmjeruju istraživanje mineralne hranidbe krušaka. Radio je na brojnim projektima u suradnji s domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama. Dipl. ing. Stjepan Dugalić bio je skroman i samozatajan, uvijek spreman svojim bogatim stručnim znanjem i iskustvom pomoći drugima. Kao iskusnom i vrlo uvaženom stručnjaku često su mu se obraćali proizvođači voća za savjete, a on im rado pomagao. Često je u rasadniku i voćnjaku demonstrirao pomotehničke zahvate, a naročito rezidbu pojedinih vrsta, pa čak i detaljnije specifičnosti reza za pojedine sorte. Dipl. ing. Stjepan Dugalić dao je veliki prilog razvoju hrvatskog voćarstva. Hrvatski su voćari visoko cijenili njegov rad i zasluge za razvoj voćarstva. Svrstavali su ga u vrh voćarskih stručnjaka što potvrđuje i Nagrada Hrvatske voćarske zajednice za rad na unapređenju plantažnog voćarstva dodijeljena na 2. znanstveno-stručnom savjetovanju hrvatskih voćara u Zadru 2007. godine. Dipl. ing. Stjepan Dugalić bio je skroman obiteljski čovjek, mirnog temperamenta i visokih moralnih standarda. Skromnost, vjeru u Boga i marljivost koju je dobio od roditelja i ujaka u svakodnevnom životu širio je na svoju obitelj i sve ljude oko sebe. Neka je slava i hvala dipl. ing. Stjepanu Dugaliću, za sve što je učinio za razvoj hrvatskog voćarstva i neka mu je laka hrvatska gruda koju je toliko volio.

Prof. dr.sc. Ivo Miljković

